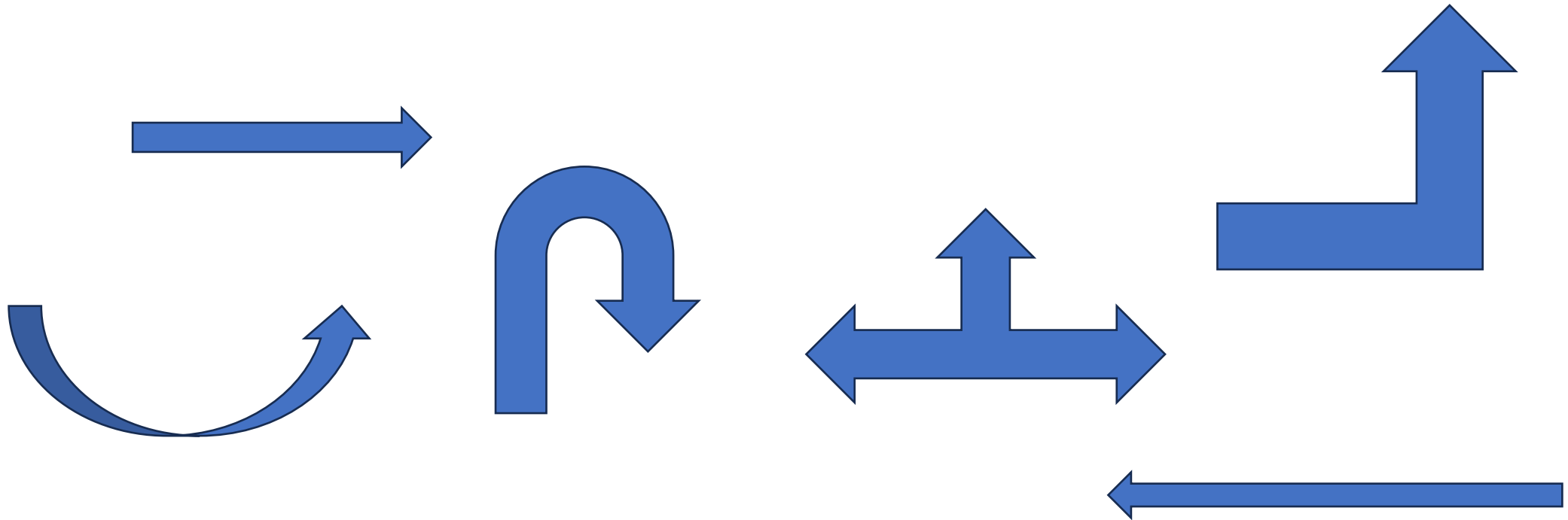

Op weg naar een nieuw pensioenstelsel!

Welke richting slaan we in?

Doel van deze presentatie*

- Informatie geven over de Wet Toekomst Pensioenen (WTP)
 - De 2 varianten Invaren en Hard Sluiten toelichten
- Mogelijke gevolgen schetsen van de WTP voor SSPF gepensioneerden en slapers (= ex-werknemers)
- Afwegingen door Voeks hoorrechtcommissie uiteenzetten m.b.t. de 2 keuzes die gemaakt moeten worden
 - Tot een evenwichtig oordeel komen, met input van de Voeks Klankbordgroep, externe adviseur en feedback van gepensioneerden en slapers

* Deze presentatie is gemaakt voor een live audience . De mondelinge toelichtingen ontbreken in deze webversie.

WTP op hoofdlijnen

Doelen pensioenakkoord

Eerder perspectief op een koopkrachtig pensioen

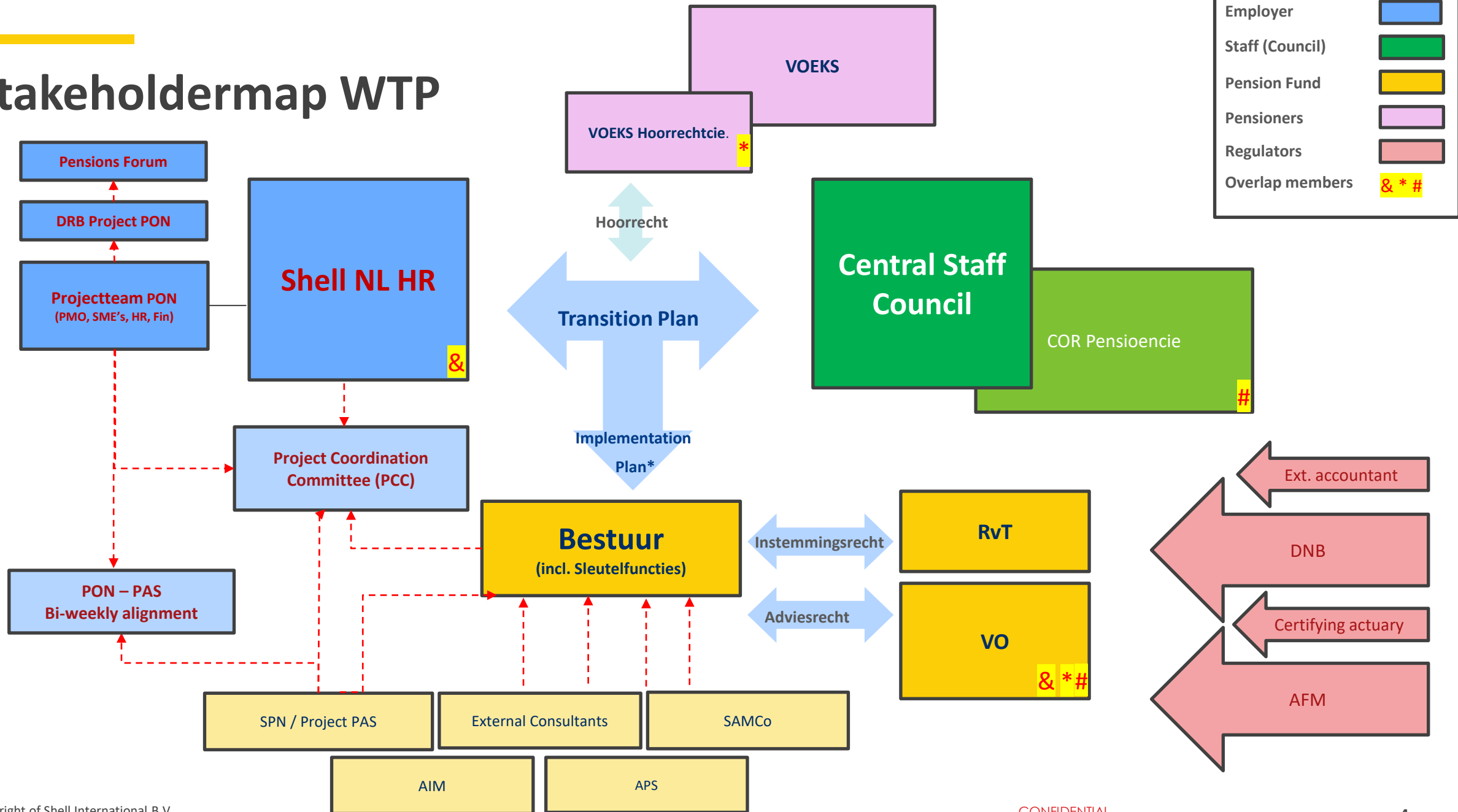
Persoonlijker

Doelen van
het
pensioen-
akkoord

Transpanter

Beter aansluiten op ontwikkelingen in de
maatschappij en op de arbeidsmarkt

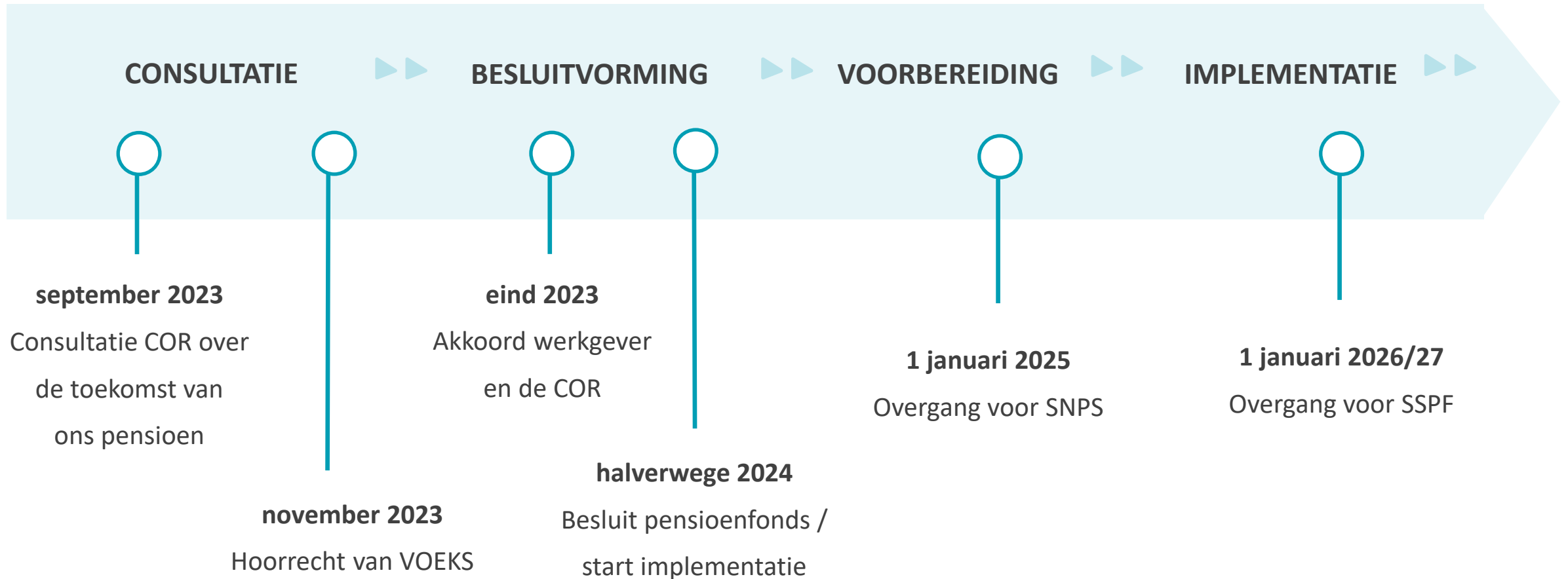
Stakeholdermap WTP

Employer	
Staff (Council)	
Pension Fund	
Pensioners	
Regulators	
Overlap members	 & * #

Het huidige tijdspad

“Het duurt nog wel even...
voordat de individuele...
gevolgen bekend zijn”

Hoorrecht

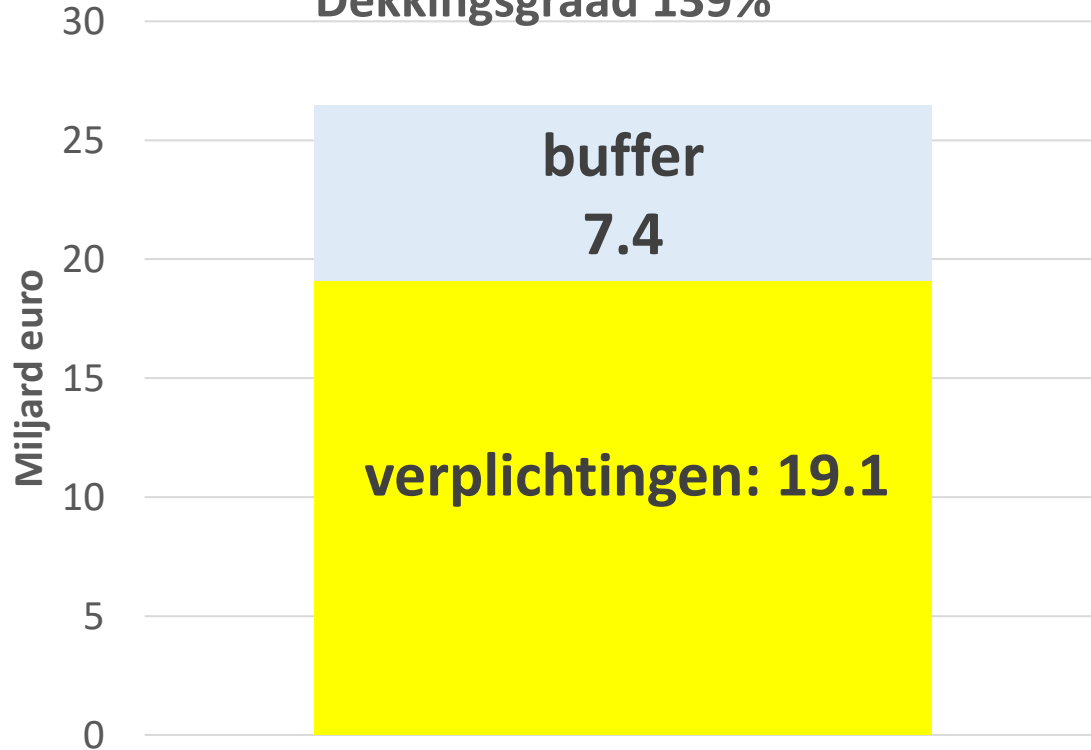
- Voeks Hoorrechtcommissie (VHC) opgericht
- Hoorrecht uitoefenen wanneer SN en COR Transitieplan overeenkomen
 - oordeel geven over het Transitieplan
- SN en COR wegen oordeel VHC mee in uiteindelijk besluit en koppelen terug
- Hoorrecht is geen sterk recht

Dimensies SSPF

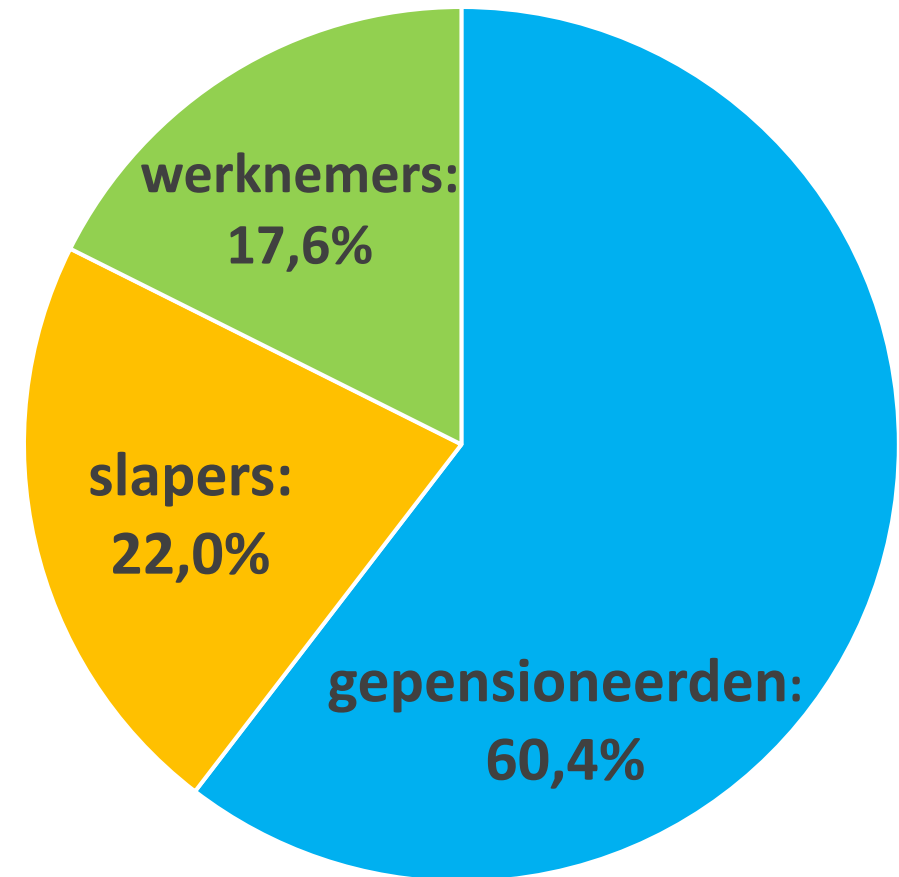
Totaal belegd vermogen eind juni 2023

Euro 26,5 miljard

Dekkingsgraad 139%

Eind 2022: 30.953 deelnemers

Grote wijzigingen t.g.v. de Wet Toekomst Pensioenen

Huidige pensioen bij Shell

Merendeel zit in 'oude fonds' SSPF

- **Uitkeringsovereenkomst:**
 - Aanspraak op een uitkering
 - Recht op een nominaal bedrag (zonder inflatiecorrectie)
 - Uitgangspunt van waardevast pensioen
 - Uitstekend track record wat betreft inflatiecorrectie / indexatie
 - Shell sponsorgarantie als dekkingsgraad te laag wordt

Nieuwe pensioen onder de nieuwe wet

- **Premie overeenkomst:**
 - Werkenden recht op een premie inleg
 - Geen aanspraak op een nominaal bedrag
 - De uitkering is variabel en hangt af van rendement op het vermogen en de rentestand
 - Ambitie is koopkrachtig pensioen
 - Pensioen kan zowel hoger als lager uitvallen
 - Geen sponsorgarantie mogelijk

Het pensioen bij Shell

En de keuze...

OF

HUIDIG OPGEBOUWDE PENSIOEN
OMGEZET NAAR SOORT SNPS-
REGELING

BUFFER VERDEELD
ONDER DEELNEMERS

NAAR VERWACHTING EEN HOGER
PENSIOEN &
MINDER ZEKERHEID

GEEN VERANDERING IN
OPGEBOUWD PENSIOEN
(INCL. GARANTIE WERKGEVER)

TOEKOMSTIGE OPBOUW
IN PREMIEREGELING

**Voor- en nadelen van
invaren en hard sluiten
voor gepensioneerden en slapers
in SSPF**

Voordelen invaren

- Pensioen voor iedereen omhoog (initieel of gefaseerd) door uitdelen deel van de buffer. Jong krijgt grotere stijging dan oud.
- Deel van de buffer kan in een reserve om tegenvallers te compenseren
- Pensioen kan méér stijgen waarbij verhoging niet beperkt is tot inflatiehoogte
- Stijging niet afhankelijk van minimale dekkinggraad (nu >115%)
- Keuze tussen vast of variabele uitkering bij pensionering voor slapers en gepensioneerden (vast pensioen: altijd bij een verzekeraar)
- Beleggingskeuze voor gepensioneerden en slapers mits aangeboden

Nadelen invaren

- Mogelijk minder pensioenverhogingen in de toekomst bij tegenvallende rendementen en renteontwikkelingen
- Sponsorgarantie vervalt; geen vangnet tegen daling van pensioen
- SN wil mogelijk een deel van buffer gebruiken voor compensatie actieven
- Bij grote daling van de dekkingsgraad rest korte tijd om het verlies nog in te halen voor oudere gepensioneerden
- Jaarlijkse pensioenaanpassing is ingewikkeld en lastig uit te leggen
- Risico op fouten en bezwaren bij de overzetting van de pensioenrechten per persoon
- Vermogensbeheer mogelijk naar andere belegger met waarschijnlijk nadelig kosteneffect

Risicodemping bij invaren

Om risico op pensioenverlaging na invaren te dempen kan een risicodelingsreserve ingericht worden:

- Wordt gebruikt ter voorkoming van dalingen
- Kan initieel vanuit de buffer worden gevuld
- Kan worden bestemd voor alléén de gepensioneerden en slapers
- De reserve is eindig en kan niet worden aangevuld

Nabestaandenpensioen bij invaren

Het nabestaandenpensioen, ook voor de al in betaling zijnde pensioenen, zal omhoog gaan na uitdelen van de buffer

Uitkering wordt wel afhankelijk van rendement en rente ontwikkeling

Voordelen hard sluiten

- Snel duidelijkheid over de WTP gevolgen
- Geen verandering in aanspraken en pensioenhoogte
- Indexatiebeleid blijft ongewijzigd (jaarlijks tot maximaal inflatie)
- Sponsorgarantie blijft waardoor geen risico op pensioendaling
- Administratief simpelste methode, geen risico op fouten en bezwaren

Nadelen hard sluiten

- Geen verhoging van pensioen door niet uitdelen buffer
- Jaarlijkse indexatie beperkt tot maximaal inflatie
- Ook als er wel voldoende vermogen is, mogelijk geen of minder dan volledige indexatie (vanwege DNB eisen)

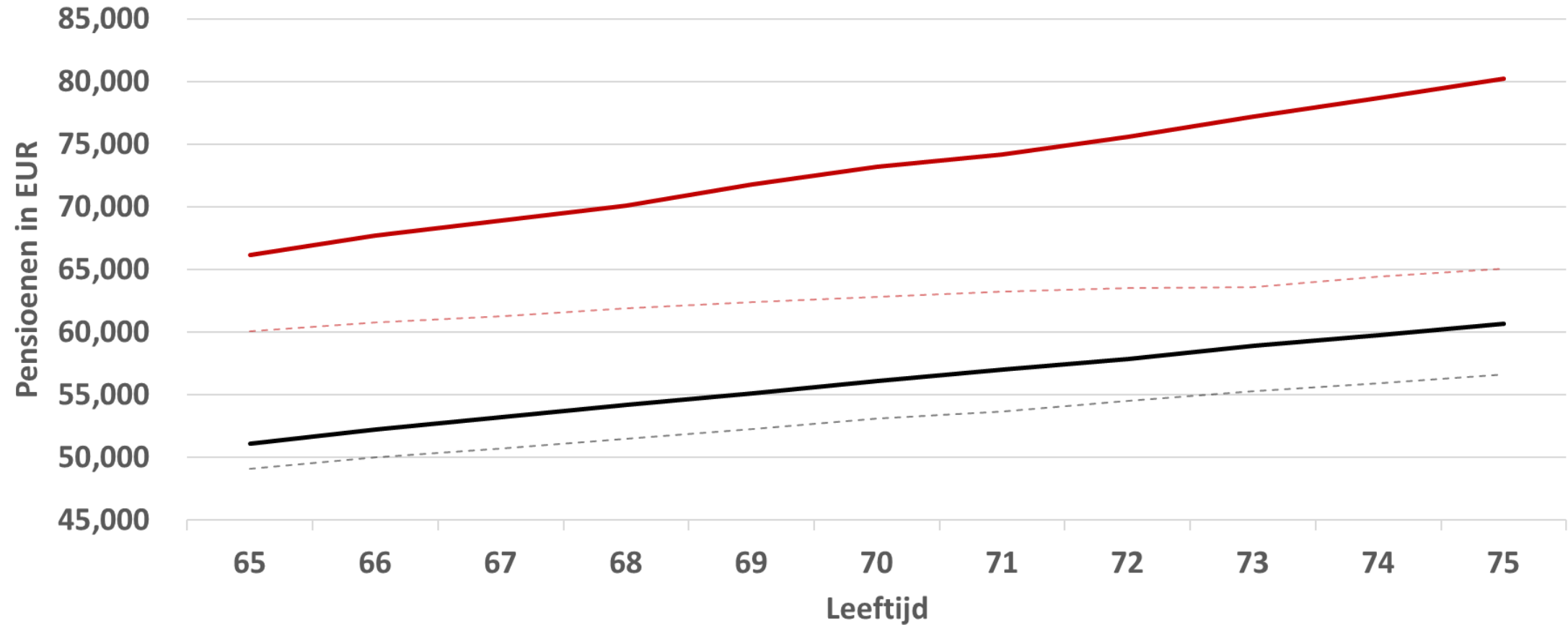
Toelichting Shell Nederland

op indicatieve berekeningen van SN

Indicatief: Berekeningen gebaseerd op de financiële situatie per 30 juni 2023.

De financiële situatie heeft impact op de uitkomsten

SLAPERS INVAREN EN HARD SLUITEN: 60-JARIGE SLAPER

— Hard Sluiten - verwachting

— Invaren - verwachting

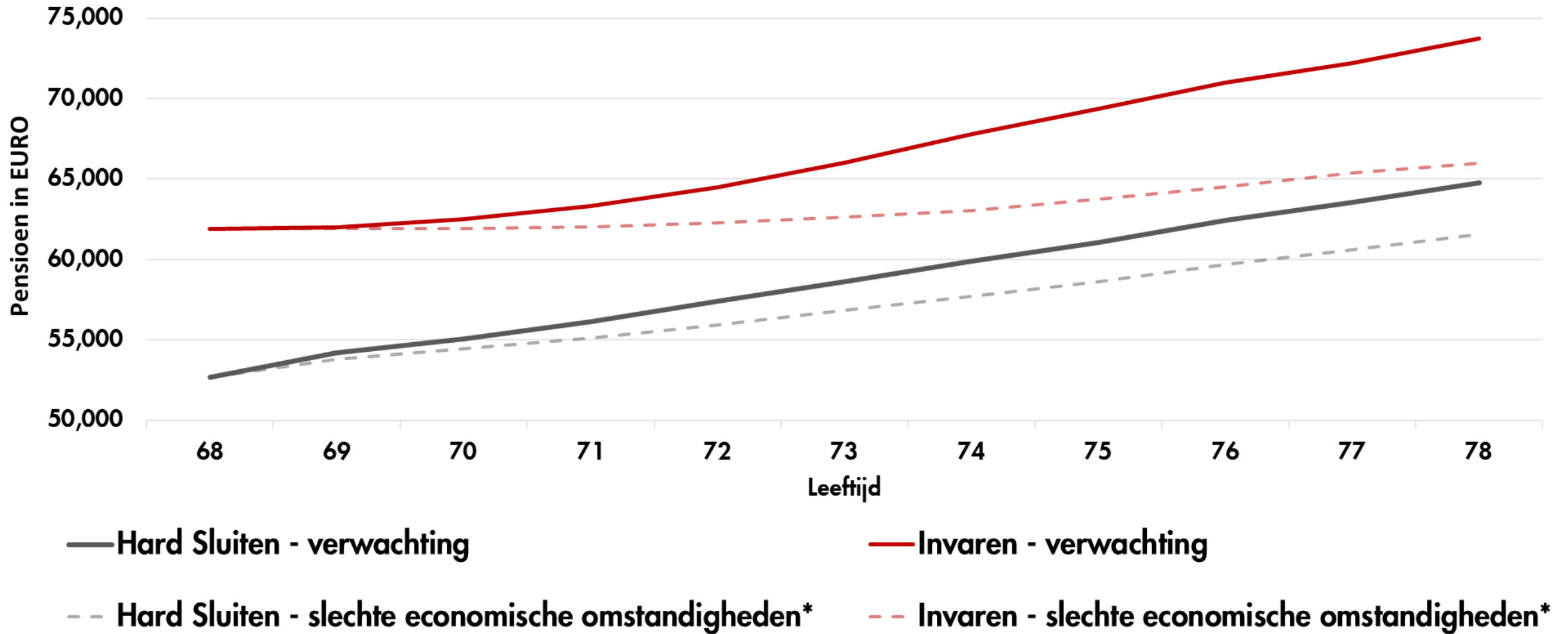
---- Hard Sluiten - slechte economische omstandigheden*

---- Invaren - slechte economische omstandigheden*

Indicatief: Berekeningen gebaseerd op de financiële situatie per 30 juni 2023.

De financiële situatie heeft impact op de uitkomsten

INVAREN EN HARD SLUITEN: 68-JARIGE GEPENSIONEERDE NOMINAAL PENSIOEN

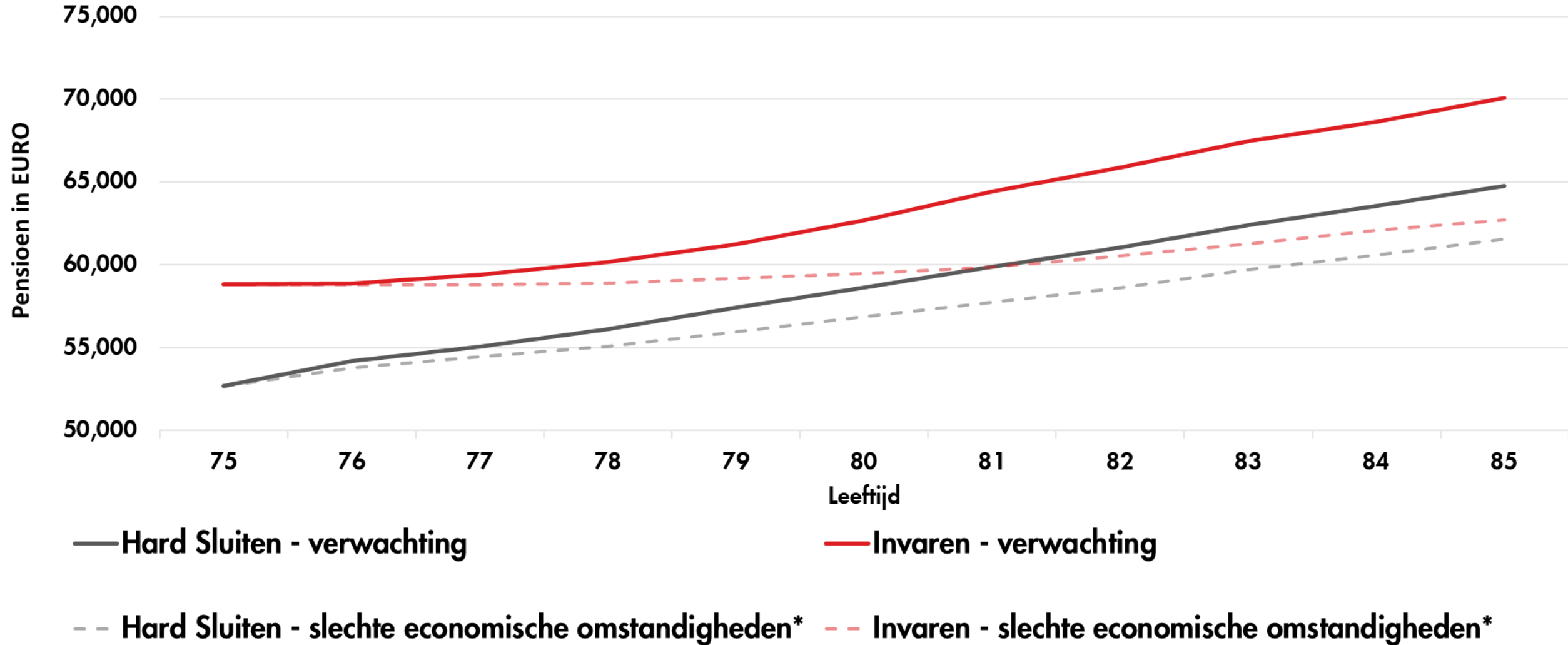

* Slechte economische omstandigheden = 25%-percentiel

Indicatief: Berekeningen gebaseerd op de financiële situatie per 30 juni 2023.

De financiële situatie heeft impact op de uitkomsten

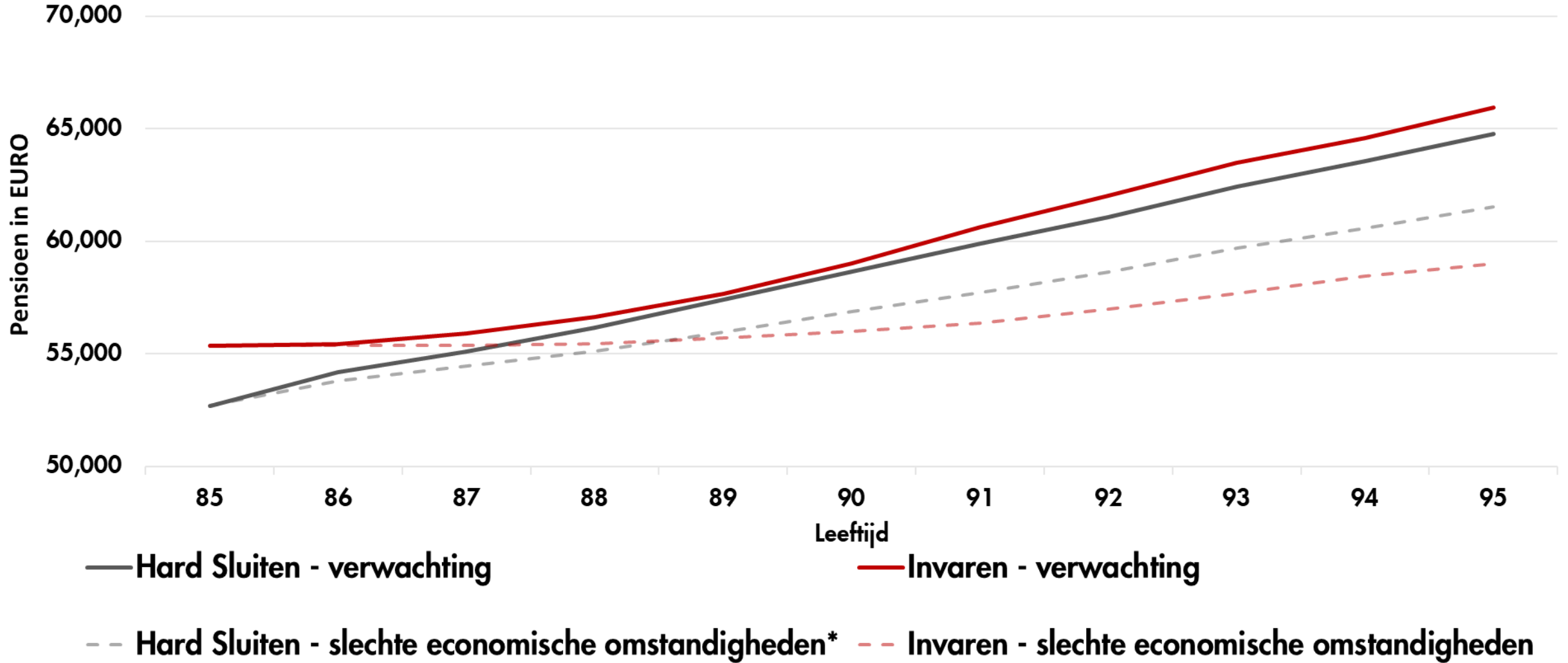
INVAREN EN HARD SLUITEN: 75-JARIGE GEPENSIONEERDE NOMINAAL PENSIOEN

Indicatief: Berekeningen gebaseerd op de financiële situatie per 30 juni 2023.

De financiële situatie heeft impact op de uitkomsten

INVAREN EN HARD SLUITEN: 85-JARIGE GEPENSIONEERDE NOMINAAL PENSIOEN

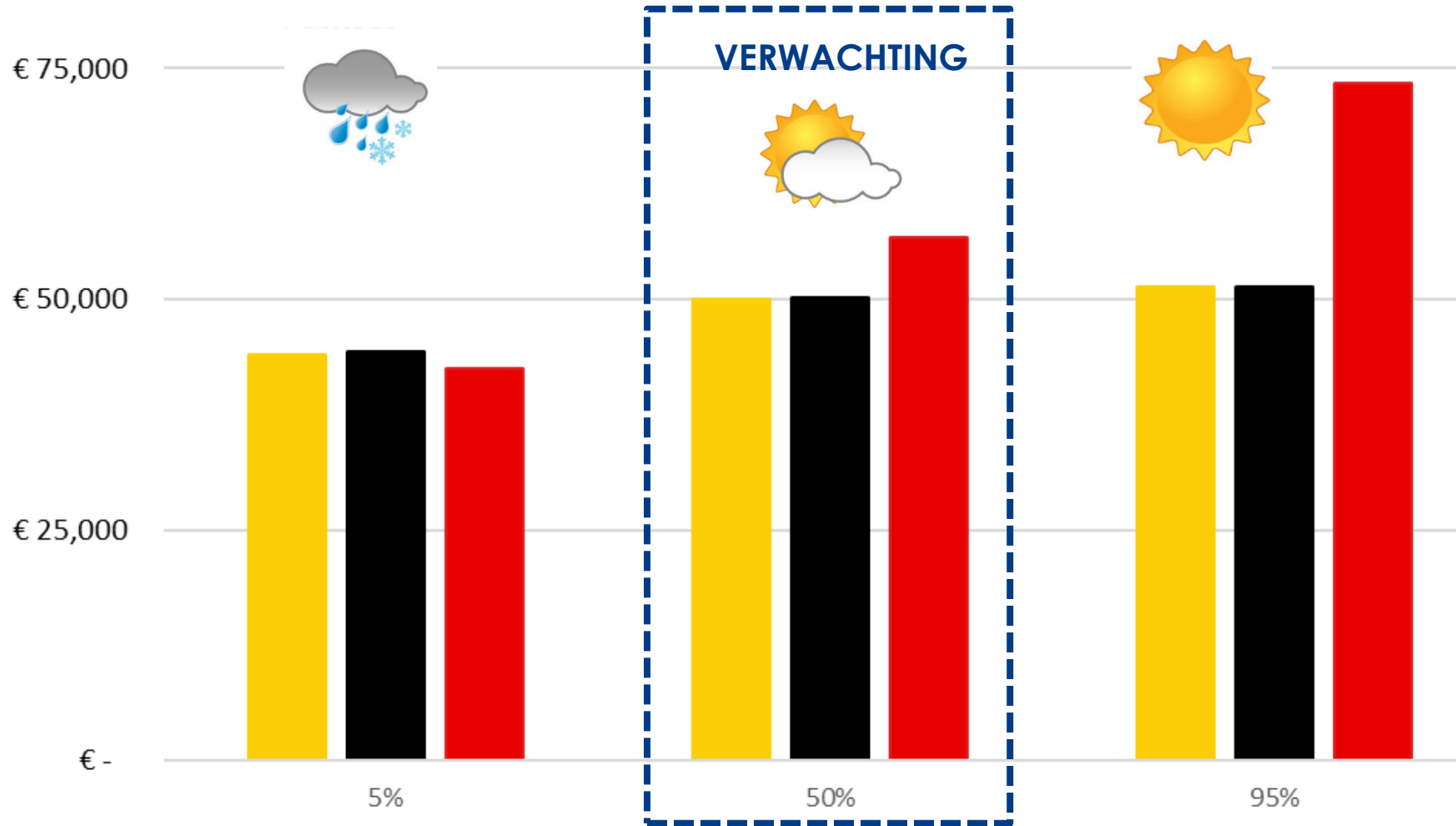

* Slechte economische omstandigheden = 25%-percentiel

Indicatief: Berekeningen gebaseerd op de financiële situatie per 30 juni 2023.

De financiële situatie heeft impact op de uitkomsten

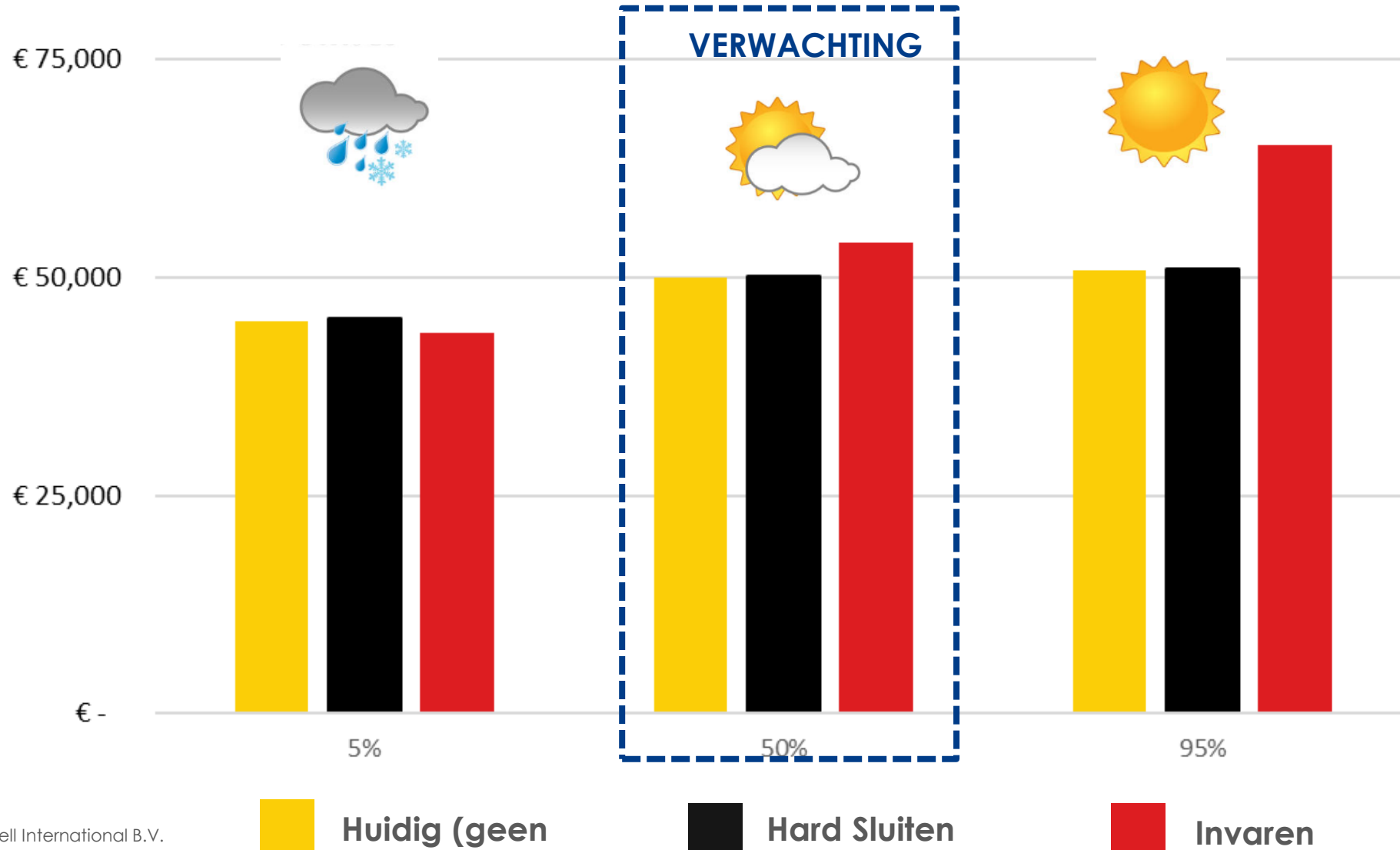
INVAREN EN HARD SLUITEN: 68-JARIGE GEPENSIONEERDE GEMIDDELD REEEL PENSIOEN – ZEER SLECHT WEER (5%) EN ZEER GOED WEER (95%)

Indicatief: Berekeningen gebaseerd op de financiële situatie per 30 juni 2023.

De financiële situatie heeft impact op de uitkomsten

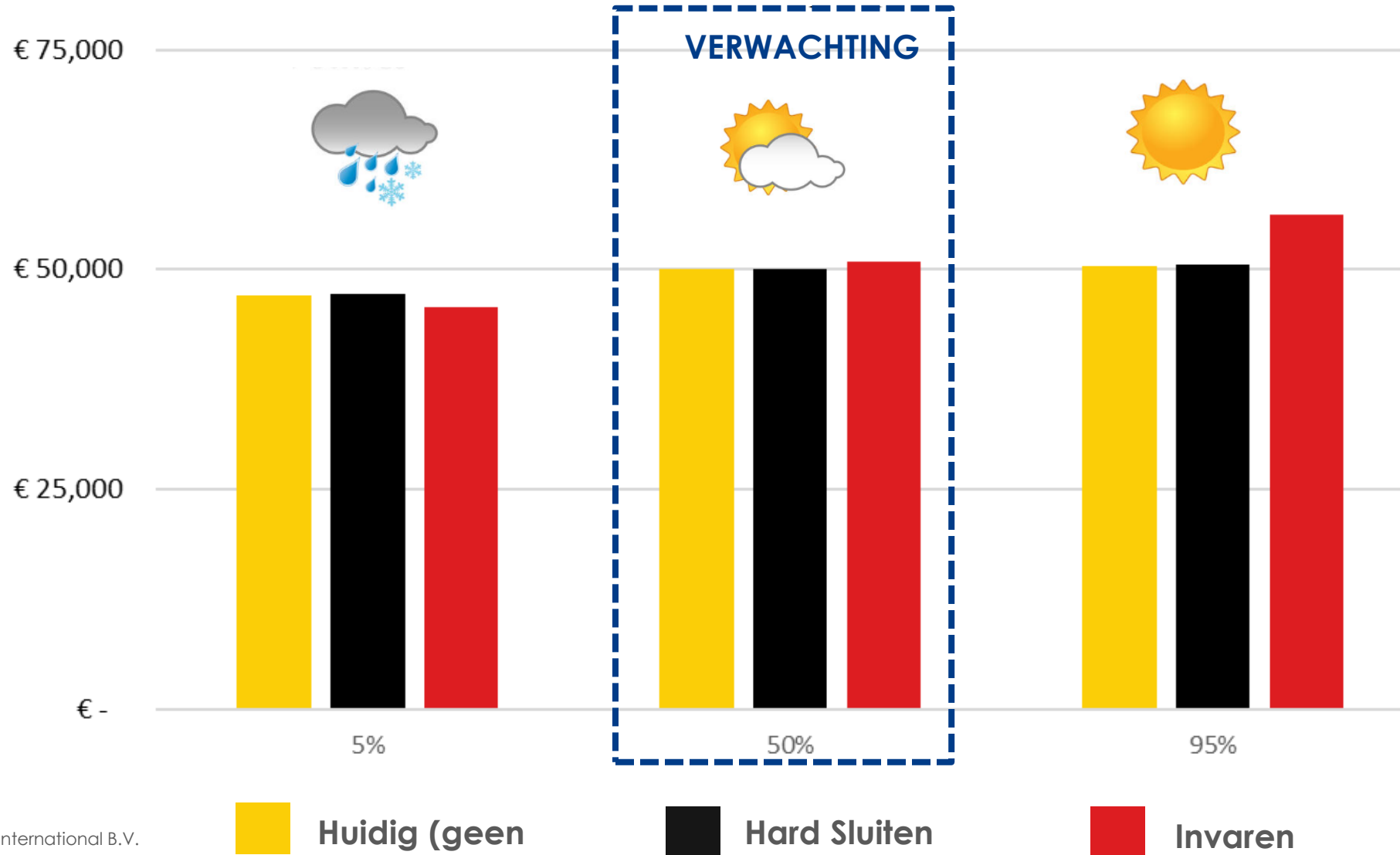
INVAREN EN HARD SLUITEN: 75-JARIGE GEPENSIONEERDE REEEL PENSIOEN
GEMIDDELD REEEL PENSIOEN – ZEER SLECHT WEER (5%) EN ZEER GOED WEER (95%)

Indicatief: Berekeningen gebaseerd op de financiële situatie per 30 juni 2023.

De financiële situatie heeft impact op de uitkomsten

INVAREN EN HARD SLUITEN: 85-JARIGE GEPENSIONEERDE REEEL PENSIOEN GEMIDDELD REEEL PENSIOEN – ZEER SLECHT WEER (5%) EN ZEER GOED WEER (95%)

Beoordeling evenwichtigheid door VHC (1)

Uitgangspunten voor beoordeling evenwichtigheid van de transitie :

1. Kan na transitie de ambitie van een waardevast pensioen voldoende worden gehandhaafd
2. Zijn de gevolgen evenwichtig verdeeld tussen slapers en gepensioneerden enerzijds en actieven en werkgever anderzijds
3. Zijn de gevolgen evenwichtig over generaties verdeeld, waarbij extra aandacht voor bescherming oudere gepensioneerden i.v.m. korte beleggingshorizon
4. Sponsorgarantie: waarde moet worden vertaald in een materieel onderdeel van het transitievoorstel

Beoordeling evenwichtigheid door VHC (2)

Uitgangspunten voor beoordeling evenwichtigheid van de transitie :

5. Compensatie doorsneesystematiek: Pas in laatste instantie (gedeeltelijk) gefinancierd uit fondsmiddelen mits de verwachte pensioenuitkomsten dit toelaten (zie punt 1)
6. Het risico (van wijziging dekkinggraad) tussen moment besluit sociale partners en moment transitie moet volledig worden afgedekt
7. Het proces: hebben sociale partners verschillende belangengroepen voldoende betrokken bij het proces naar de transitie toe en zijn hun keuzes uitlegbaar

Punten van zorg voor VHC

- Berekeningen erg afhankelijk van hoogte start dekkingsgraad (139%)
- Waardering sponsorgarantie bij invaren
- De verdeling van de buffer (evenwichtigheid)
- Berekeningen beperkt tot DNB scenario's (o.a. inflatie, rente en rendementen)

Recap invaren

Voordelen

- Je krijgt een deel van de buffer waardoor vanaf aanvang een hoger pensioen
- Pensioenaanpassing kan hoger zijn dan de inflatie
- In het overgrote deel van de economische scenario's zal je meer pensioen ontvangen, over de gehele looptijd van je pensioen genomen

Nadelen

- Een hoger pensioen, maar wel met risico's
- Mogelijk minder pensioenverhogingen bij tegenvallende rendementen
- Sponsorgarantie vervalt; geen vangnet tegen daling van pensioen
- SN wil mogelijk een deel van buffer gebruiken voor compensatie actieven
- Bij grote daling van de dekkingsgraad rest korte tijd om het verlies nog in te halen voor oudere gepensioneerden

Recap hard sluiten

Voordelen

- Geen verandering pensioen-uitkering
- Naar verwachting volledige indexatie
- Sponsorgarantie blijft
- Geen risicovolle transitie door SSPF uit te voeren

Nadelen

- Geen verhoging van pensioen door niet uitdelen buffer
- Jaarlijkse indexatie beperkt tot maximaal inflatie
- Ook als er wel voldoende vermogen is, mogelijk geen of minder dan volledige indexatie

Vragen aan de zaal

Wil je:

A) Invaren; dus een hoger pensioen* bij aanvang, maar met grotere kans op geen / minder indexatie of_pensioenverlaging in de toekomst?

* Ca. 70% bij 50 jaar, 29% bij 60 jaar, 17% bij 68 jaar, 12% bij 75 jaar, 5% bij 85 jaar

B) Hard sluiten; dus hetzelfde pensioen houden bij aanvang met behoud grotere zekerheid op volledige indexatie en bescherming door een buffer en de sponsorgarantie?

C) Of weet je het nog niet? Of maakt het je niet uit misschien?

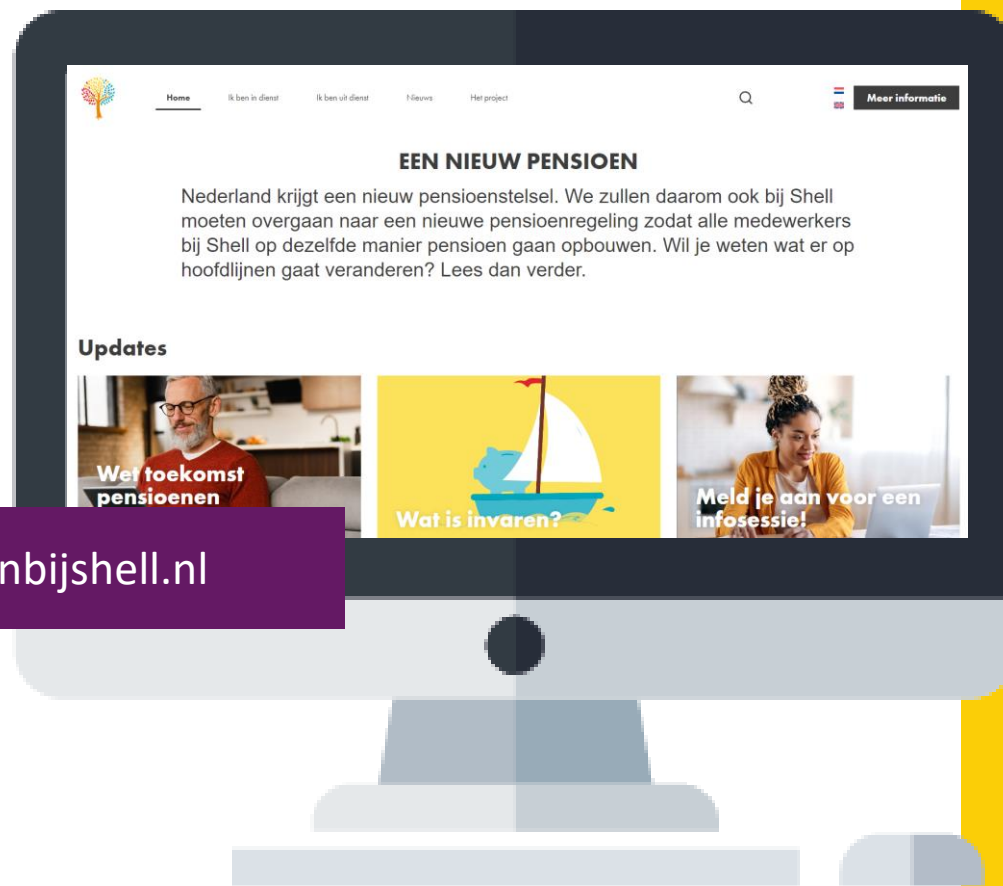
Stemuitslagen m.b.t. de 3 vragen in de roadshows

Locatie	Aantal stemmen				Percentage			
	Invaren	Hard sluiten	Weet niet	Totaal	Invaren	Hard sluiten	Weet niet	Totaal
Oegstgeest	28	70	10	108	26%	65%	9%	100%
Castricum ochtend	26	15	10	51	51%	29%	20%	100%
Castricum middag	15	20	5	40	38%	50%	13%	100%
Het Zuiden	40	69	24	133	30%	52%	18%	100%
Het Noorden ochtend	35	52	9	96	36%	54%	9%	100%
Het Noorden middag	31	46	10	87	36%	53%	11%	100%
Epe	22	39	13	74	30%	53%	18%	100%
Spijkenisse	35	168	9	212	17%	79%	4%	100%
Totaal	232	479	90	801	29%	60%	11%	100%

Meer weten?

Wil je meer informatie over de ontwikkelingen in ons pensioen of heb je vragen?

Ga dan naar www.nieuwpensioenbijshell.nl

**VIDEO'S, FAQ's,
INTERACTIEVE TIMELINE
EN MEER....**

